

Дири:
Синдикалистът
Дерменджиев

Акценти

ОЩЕ НОВИ СПЕЦИАЛИСТИ В „АРСЕНАЛ“

Три професори връчиха дипломите на новите специалисти

Три професори уважиха церемонията по връчване дипломите на първите арсеналски специалисти - участници в първия випуск от програмата за следдипломна квалификация на работещите във фирмата. Програмата е част от мащабните инвестиции, които мениджърският екип на „Арсенал“ реализира вече втора година с цел повишаване квалификацията на своите кадри.

Продължава на стр. 3 и стр. 4

В БРОЯ ЧЕТЕТЕ:

на стр. 5

Арсеналска гордост
Наска и Радко:
Две в едно на
арсеналската алея

на стр. 7
Социологът Цветозар-Томов:
Склонни сме към
публична ксенофобия

Възможност за развитие!

Шанс за добрите и талантливите!

Това предлага мениджърският екип на Завод 5 в „Арсенал“ АД.

Добра работа, с възможности за индивидуално договаряне на работната заплата, възможности за кариерно развитие и допълнителни квалификации.

Свободни работни позиции за:

- висисти - машинни инженери, с опция за ръководни кадри;
- началник-цехове;
- настройчици на машини с ЦПУ.

Условието е кандидатите да имат завършено техническо образование - висше или средно, както и професионален опит.

Повече информация в отдел „Кадри“ на „Арсенал“ АД или на телефони: 0431/ 631 33, 5 77 47.

Пакет документи за кандидатстване за свободните позиции могат да се получат от гише „Пропуски“ - централен портал на „Арсенал“, гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ 100.

ОТМЕНИХА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ ГРАФИЦИ ЗА ОТПУСК

Срокът за изпращане на уведомление до НАП за сключен договор се увеличава на 7 дни

Отпада задължението за съставяне на графици за ползването на отпуски. Това решиха единодушно депутатите, като приеха на първо четене промени в Кодекса на труда, внесени от БСП.

В същото време отпада и двегодишната давност на неизползваните отпуски. Ако работникът не може да вземе целия или част от отпуска си в рамките на годината, работодателят ще бъде длъжен да осигури използването му до шестия месец на следващата година. Около това решение се обединиха депутатите от парламентарната социална комисия при обсъждането на второ четене на общ законопроект за промени в Кодекса на труда. Премахването на двегодишната давност на неизползваните дни отпуск беше предложено от председателя на социалната комисия, депутат от ДПС д-р Хасан Адемов. То се подкрепя от социалното министерство, но против него гласуваха депутатите от ГЕРБ, според които липсата на давност ще предизвика трупане на отпуски и финансови затруднения, особено в бюджетната сфера.

Продължава на стр. 4

ОБЯВА

„АРСЕНАЛ“ АД гр. Казанлък обявява търг с тайно наддаване за продажба на следните недвижими имоти:

1. **Туристическа база село Ясеново** /Община Казанлък/ - земя 2 005 кв м и сграда с разгърната застроена площ 929 кв м
Началната тръжна цена на обекта е 383 000 лв;
2. **Приемна „Тюлбето“** /парк „Тюлбето“ гр. Казанлък/ - земя 700 кв м и сграда с разгърната застроена площ 804 кв м.
Началната тръжна цена на обекта е 602 000 лв.

Желаещите да участват в търга следва да закупят тръжна документация за обекта, за който ще участват. Цената на тръжната документация е 120 лв /в т.ч. ДДС/ за всеки недвижим имот.

Тръжната документация се закупува в срок до 24.07.2015г от касата на „Арсенал“ АД гр. Казанлък, ул. „Розова долина“ № 100
тел. на касата: 0431/ 6 38 18; 7 36 26 /лично или от упълномощен с нотариално заверено пълномощно представител на фирмата/лицето, което ще участва в търга.

Търгът с тайно наддаване ще се проведе на 29.07.2015г.

За повече информация - тел. 0431/ 6 33 23 - Я. Костадинов, директор ФИ на „Арсенал“ АД.

СРЕЩНАХА СЕ БИВШИТЕ ВОЕННИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА „АРСЕНАЛ“

Бивши военни представители, т. н. още „военни приемници“, работили в различни години и различни заводи в „Арсенал“, се срещнаха традиционно на 12-ти юни в Казанлък. „Професионалната“ другарска среща събра над 100 военни представители, оставили своя дири в годините назад. По традиция срещата започна с почит към паметта на отишлите си от живота колеги и премина в спомени за трудни моменти във взаимоотношенията с производителите - ръководствата на военните заводи.

Днес военни представители в заводите от ВПК няма. Организацията на контрола на качеството на военната продукция е организирана по стандартите на НАТО, която, макар и различна, също гарантира високо качество. Осъществяваният инспекционен контрол оставя повече отговорности за производителя. Това от своя страна налага силно разклонена структура на органите по гарантиране на качеството.

Продължава на стр. 4

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев.

Редакция: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Първолета Петкова, Мария Пискова, Миран Маденджиян, Венко Юнаков.
Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.

Синдикалистът Дерменджиев:

“АРСЕНАЛ” Е КОЛОС!

Близко 870 работещи са членове на КНСБ в Завод 5. Внушителна организация, при общ брой на личния състав около 1 100 души. Едва 92-ма са избрали свободата да не се записват в никой синдикат. Останалите са членове на КТ „Подкрепа“. Обяснението за предпочитанията към КНСБ Дерменджиев дава не просто с „инерцията“ от миналото, когато друг профсъюз нямаше. За него обстоятелството, че в огромната си част арсеналци избират КНСБ, има за причина впечатлението у хората: „Може би ние по-добре работим...“.

Хората в „Арсенал“ едва ли помнят наизуист отделните членове и алинеи на фирменото КТД. Но със сигурност знаят, че в зависимост от трудовия стаж, имат три дни повече платен годишен отпуск от 20-те дни, записани в Кодекса на труда. Това, както и още други придобивки, е постигнато в резултат на договарянето между работодател и синдикати, обяснява Дерменджиев. „Имаме сериозни, разумни и опитни ръководители“, казва председателят на КНСБ в Завод 5. Като част от синдикалното фирмено ръководство, той е убеден, че опитите да се постига сключването на КТД по фирми и организации си заслужават, защото Кодексът на труда дава само общата, задължителна рамка на взаимоотношенията от двете страни на бизнеса: труд и капитал. Възможно е, а в „Арсенал“ е и факт, КТД да постига по-добри условия от задължителните в Кодекса. Работещите тук ползват 0.8 % добавка към основното си трудово възнаграждение за прослужено време и стаж, вместо задължителните по закон 0.6%. Това може да изглежда недостатъчно от гледната точка на отделния нает, но истината е, че общата сума, която заделя фирмата по този параграф, се измерва в хиляди левове. Особено се радват хората на ваучерите за храна, които отново са факт от няколко месеца за всеки работещ в „Арсенал“. Гъвкавостта на тази форма за допълнително социално подпомагане позволява на ръководството, когато финансовите възможности нарастват, да се заделят и повече средства за ваучери. Работещите в „Арсенал“ вече усещат финансовата стабилизация и растежа, който оръжейницата отбелязва в последната година. „Толкова се радваме всички, че има нови назначения, че идват нови и млади хора, че има възможност за развитие, а заедно с това – и за растеж на доходите и на социалните придобивки“, коментира още Дерменджиев. Минималният размер на ваучерите е 40 лева месечно, но при възможност, както беше в двата месеца по Великденските празници, арсеналци имаха по 80 лева добавка за пазаруване. Те се ползват дори по време на болнични и платен отпуск, а не само на база реално отработено работно време в предприятието, което е допълнителна придобивка, обяснява още синдикалистът. Като развитие на традицията от времето, когато арсеналци ползваха бази за балнеолечение, днес те отново имат право на почивка и възстановяване в санаториума в

Павел Баня, с който фирменят синдикат на КНСБ има договорни отношения.

В рамките на предприетите действия и Здравна коми-

облекло и специфичните, според индивидуалното работно място, лични предпазни средства. Очила, каски, ръкавици и прочие и дори кисело мля-

Изборът: КНСБ, е факт за много арсеналци. Факт е също, че хилядите оръжейници са толкова свикнали с присъствието на двата синдиката, които имат организации във фирмата, че ги приемат като нещо, без което не може. Истината е обаче, че единици са фирмите у нас, в които наетите имат достъп до синдикална защита. И председателите на заводските организации в „Арсенал“ знаят това. Опитът и контактите им с колеги от цялата страна показват, че постигнатото в Колективния трудов договор между работодател и синдикати в казанлъшкото най-голямо предприятие дава добра защита на членовете на КНСБ и КТ „Подкрепа“. Председателят на КНСБ в Завод 5 – Тодор Дерменджиев, е един от тях. Приема поканата за разговор с „Трибуна Арсенал“ заради каузата на синдикализма. Предпочита да говорим за нея, вместо за себе си. И е прав. Има такива идеи и такива мисии, които надхвърлят личното. И социалната защита на наемния труд със сигурност е такава мисия, мотивирана от такава идея.

сия, която разглежда молби за индивидуални помощи, подчертава още лидерът на КНСБ в Завод 5. След одобрението на молбите Комисията дава картбланш за здравно подпомагане на база представена от нуждаещия се лекарска епикриза, фактура за извършени разходи за здраве, а в по-тежки случаи болният получава финансово подкрепа и от БОРДА на директорите на „Арсенал“. Здравната политика на фирмата и синдикатите в превантивната дейност се осъществява и чрез осигуряването на работно

ко за вредните производства, вече не са кът по арсеналски производствени площадки, пояснява синдикалният председател.

Арсеналци следват традициите и в кръводаряването

Тук винаги можеш да разчиташ на помощ от колегите, когато, не дай, Боже, се наложи. В случаи на операции дарената от приятели и колеги кръв решава важен социален проблем, знае всеки, който е усетил решителната и бърза подкрепа – лично или за чо-

век от семейството. При трудови злополуки кампаниите за кръводаряване са задължителни. 2 дни повече отпуск за всеки кръводарител са договорили синдикатите с ръководството на фирмата. „Хората определено разчитат на дарителска кръв в случаи на трудови злополуки и инциденти, а ръководството на фирмата поема разходите по лечението“, обяснява още Дерменджиев. „В Заводите 5 рисковете от подобни инциденти не са толкова високи, но има производство, където това е част от работата и затова е важно, че имаме такъв полезен за хората механизъм за действие в критични ситуации, където и ръководство, и синдикати по-дават ръка в тежки моменти“, казва още синдикалният председател. 40-годишният му опит в „Арсенал“ е формирал убеждението, че трудови злополуки може да има навсякъде. Щом се работи, каквото и да е, има риск, наясно е първият в КНСБ в Завод 5.

Синдикалната организация формира финансов фонд за осъществяването на социалните мерки. Парите идват от членския внос, както и от постъпленията от вноски на работещи, присъединени към КТД, без да са синдикални членове. „Механизмът на разпределение на средствата, събрани от организацията, при нас, в КНСБ, дава възможност повече пари да остават на низово ниво и да се ползват от хората на място“, обяснява Дерменджиев. „В КНСБ по-висок процент от парите на членския внос остават в организацията, където са постъпили, а отчисленията за централата са в по-малък процент“, допълва той. Според него, това дава възможност за повече гъвкавост и полезна употреба на събраните средства в полза на хората. Кое то пък вероятно мотивира хората да предпочитат членство именно в КНСБ. „Това ни прави привлекателни“, казва шефът на организацията в машиностроителния завод на „Арсенал“. Организацията в оръжейницата става още по-мощна при разрастването на производството с оживлението в последната година, което няма как да не радва и синдикалистите. Идват нови членове, младите хора зареждат с оптимизъм, дават идеи, финансовите постъпления в общата каса нарастват, а това дава възможност и за по-активно подпомагане на нуждаещите се.

КНСБ е „моторът“ на ветеранските срещи в Завод 5

Традицията – сбирката на ветераните-машиностроители на 6-ти септември всяка година, се поддържа не без помощта на синдиката, споделя неговият заводски лидер Дерменджиев. Организацията, която той ръководи, осигурява не само част от средствата за срещата, но и част от организацията по откриването на хората, събещанията до тях, координиране

на присъствието им, местата в ресторанта, гостите, програмата. Вече е в действие и тазгодишният щаб за осъществяване на инициативата, събираща на едно място бивши и настоящи машиностроители. За Дерменджиев, който по поколение е посредник между ветерани и млади, срещата е важна като събитие, предаващо традицията и самочувствието на хората от завода. Посрещат тук на времето от Крум Христов, той познава и е работил с големите авторитети на марката „ЗММ“ в „Арсенал“ – хора като инж. Неделчо Братоев и инж. Янко Запрянов, например. Допълнително усещане за значимостта на традицията, да се помни и уважава началото, Дерменджиев има и заради пряката си ежедневна работа като ръководител на Отдела за Технически архив на Завод 5. Той познава в детайли техническата слава на завода: от пробивните машини и фрезите до обработващите центри. Именно в Завод 5 е положено началото на десетки производства, внедрени после в целия машиностроителен отрасъл на българската икономика. Книжката, която съхранява отделът на Дерменджиев, категорично доказват това. Длъжен да пази професионалната тайна на архивист, шефът на отдела няма как да спомне и не споменава конкретни изделия и документи, но и без да ни споделя това, публична тайна за всеки казанлъчанин е, че именно тук е пуснато и прословутото първо българско автомобилно возило – Булгар Рено.

Архивът на Завод 5 е внушителен

Тук се пази конструктивна и технологична документация, на която може да завиди всеки научен институт. Огромни чертежи до размера на формат А – 0 крият тайните на редица производства. В годините, когато технологи и конструктори вече чертаят с компютърни програми, хартиеният носител при съхранението и приложението на технологиите на цеховите работни места продължава да бъде изключително важен, мисли Дерменджиев. „Работниците в Завод 5 имат висока техническа подготовка, иначе не може. Грамотността и работата по чертеж е задължителна. Но действително има проблем с компетентността на младите хора, които идват тук без достатъчно знания“, признава шефът на архива. Той отговаря за съхранението на документация, разположена в стелажите на две площадки, всяка средно от по 150 квадратни метра. А с оживлението на арсеналската дейност и навлизането на Завод 5 в специалното производство, книгата растат. „Архивите, които се съхраняват при нас, със сигурност потвърждават технологичната и производствената мощ на „Арсенал“, казва Дерменджиев.

Продължава на стр. 5

Продължение от стр. 1

...НОВИ СПЕЦИАЛИСТИ В „АРСЕНАЛ“

44 арсеналци, работещи в заводите 1, 2, 3, 4 и 5, получиха дипломи като специалисти в 2 конкретни специалности:

24 души се дипломираха като специалисти „Технологии на високоенергийни системи“ - Химико-технологичен и Металургичен университет в София, и още 20 - като специалисти „Оръжейно и боеприпасно производство“ на Техническия университет в София, филиал Пловдив.

В рамките на 3 семестра - обучение, разделено на три фази, всяка от които с продължителност от по 3 месеца, арсеналци усвояваха нови знания, които ще са им полезни в пряката работа. Включването в курсовете за следдипломна квалификация бе по желание на самите работещи, препоръчани от своите преки ръководители. Обучението, стартирало през септември миналата година, се провеждаше на те-

риторията на „Арсенал“ в дните четвъртък, петък и събота. Всички разноски по обучението бяха поети от „Арсенал“ АД, а програмата на обучаваните бе изготвена в съответствие с нуждите на

фирмата и преките задачи, които се решават в производството. Всички специалисти, преди да получат дипломите си, са положили успешно държавни изпити, като и в двете специалности постигнатият от арсеналските „студенти“ общ успех е отличен - над 5.50, категорични бяха проф. д-р инж. Коста Бошнаков, декан на Деканата за продължаващо и дистанционно обучение към ХТМУ - София, и колега му от ТУ- филиал Пловдив - проф. Дечко Рушев.

От обучаващите се общо 44 души, 12 са били с висше образование, като 3-ма от тях продължават обучението си и наесен ще се дипломират. Всеки един от получилите дипломи за следдипломна квалификация по една от двете специалности получава нов 3-годишен договор за работа в „Арсенал“ и широки възможности за кариерно развитие. На практика тези нови 44 специалисти, получили и нови, съвременни знания, са бъдещите ръководни кадри на фирмата, категорични бяха представители на арсеналското ръководство, уважили церемонията.

Сред тях бяха директорите на заводите 1 и 3 - инж. Динко Кюмюрев и инж. Георги Добрев.

Христо Стрешков, директор „Маркетинг“, честити дипломирането на новите специалисти и им пожела успех в работата и нови възможности. Той изрази надежда, че това дипломиране за тях няма да е последно.

Продължение от стр. 4

НАД 700 РАДИОЛЮБИТЕЛИ В ХОБИ РАДИО 2015

Над 700 радиолюбители и гости от 6 страни се включиха в тазгодишното 24-то издание на Хоби Радио ЕКСПО, което се проведе в Казанлък през миналата седмица.

По традиция домакин на проявата бе Домът на културата „Арсенал“. Организатор за поредна година бе моя милост, в качеството ми на главен координатор и продуцент, с по-

бота на радиостанция. На 24 щанда във фоайето бяха разположили своите технически експонати фирми от България, радиолюбителски клубове от Казанлък, Пловдив и София. Официални щандове имаха Българската Федерация на радиолюбителите, румънската радиолюбителска организация ARR и спортната им федерация FRR (Federatiei Române

мощта на Българската федерация на радиолюбителите.

В рамките на двудневната проява, събрала и няколко хиляди посетители, се проведе поредният събор на радиолюбителите, Техническото изложение на фирми в бранша Радиокомуникации и атрактивен Ретро-базар. Сред участниците имаше наши колеги - радиолюбители от цялата страна, така също и представители от Гърция, Румъния, Турция, Сърбия и Македония. Заради огромния интерес, който акумулира съборът, той вече е известен и като най-популярното и най-масово събитие в живота на радиолюбителите от Балканските страни.

През първия ден бе извършена техническата подготовка на събитието, проведени бяха изпити за начинаещи радиолюбители и всички кандидати „превзеха“ теста, като по този начин си осигуриха лиценз за самостоятелна ра-

de Radioamatorism) и TRAC - Türkiye Radyo Amatörleri Cemiyeti - организацията на турските радиолюбители. През втория ден от изложението се проведе и открито заседание на Съвета на БФРЛ. Бяха наградени участниците, заели призови места в международни и вътрешни състезания през изминалия период.

На ретро-базара на пешеходната зона пред ДК „Арсенал“ бяха наредили своите „сергии“ запалени събирачи на ретро радиотехника от България, Гърция и Сърбия, самоуки майстори на апаратура и антени и това се оказа най-посещаваната част от гостите.

За любителите: интересен снимков материал и виртуален обзор на събитието може да бъде намерен във Фейсбук, на страницата на ХОБИ РАДИО ЕКСПО.

Инж. Владимир Даскалов
Гл. координатор на „Хоби радио“

Празнично

Да се родиш в първия ден на
лялото не е просто
Добра новина.
То е Съдба. Път.
За които са нужни здраве, за да
имаши силите да вървиш с устрем
по него.

Късмет, за да преваляш
препечили се стръмнини по него.

И любов... За да имаш
въдъновението да го следваш.
Всичко останало е пейзаж по
пътя.

Амин!

И в новата ти Светла и
Слънчева година!

Честит личен празник на

Христо Ибушев

Изпълнителен директор на „Арсенал 2000“!

Приятел, колеги, съмишленици
„Арсенал 2000“

Юнски щъркел

И го Нарекохме! И стана!

Таз година булка, догодина - люлка.
И се търколи година на булката.
И стана факт люлката.

И стори куп народ щастливи.

Сред тях е видната и свежа арсеналска баба
от отдел „Маркетинг“ на „Арсенал 2000“ -
Димитрина Турлакова,
която в средата на юни стана щастлива
баба с първородна внучка.

Елица!

Така се нарича армаганът на прекрасния
щъркел, долетял на 17-ти юни в дома на
семеиство Турлакови.

Да е жива и здрава, да ви радва с успехите и
пътеките си

и да е харна във всичките си следващи
прекрасни години!

Вашата малка Елица!

И дай, Боже, тя да е само началото от
пъстрата детска глъч,
дето ще пее в двора ви.

Тъй да бъде!

Марина, Мария, Миро, Иван, Ива,
„Арсенал 2000“,
„Трибуна Арсенал“

гр. Казанлък, ул. Цар Борис I №2, тел.: 04 316 2789, www.pgih.org

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „ИВАН ХАДЖИЕВ“

ПРИЕМ
2015/2016 г.

след 7 клас

Специалност: **Строителство и архитектура**
с интензивно изучаване
на английски език

Специалност: **Компютърна техника и технологии**
с интензивно изучаване
на английски език

Механото

след 8 клас

Специалност: **Машины и системи с
цифрово програмно
управление**

Специалност: **Мехатроника**

Продължение от стр. 1 и стр. 3

...НОВИ СПЕЦИАЛИСТИ В „АРСЕНАЛ“

Между 300 и 340 часа теория и практика е преминал всеки от арсеналските специалисти, включени в един от двата модула курсове за следдипломна квалификация, което практически се равнява на една магистратура, заяви за „Трибуна Арсенал“ проф. Бошнаков от Деканата за

за продължаващо и дистанционно обучение в ХТМУ - София. Той съобщи, че само за миналата година по този начин 511 са били обучаващите се специалисти и студенти от различни ВУЗ-ове и фирми в деканата. „Това е новата форма за непрекъснато усъвършенстване и получаване на нови знания по конкретни дейности, която много успешно се прилага в развитите икономики: специалистите от фирмите да усъвършенстват знанията си и да добиват нови в зависимост от нуждите на предприятието, в което работят“, каза проф. Бошнаков.

Предстои анализ на постигнатите резултати, но съм убеден, че сътрудничеството ни ще продължи, каза пред „ТА“ и проф. д-р инж. Митко Георгиев, ректор на Химико-технологичния металургичен университет в София, който лично връчи дипломите на 24-мата специалисти, придобили знания за технологиите на високоенергийните системи. Той изрази надежда, че голяма част от тях ще продължат обучението си и ще направят и магистратури в университета.

Беше изключително приятно за нас да работим с толкова мотивирани хора като вашите специалисти, заяви още проф. Георгиев.

Този курс ми помогна да погледна с други очи на това, което работя толкова години, сподели при получаването на дипломата си за следдипломна квалификация Върбан Пешков от Завод 3 на „Арсенал“ АД.

Деляна Василева

Продължение от стр. 1

...ГРАФИЦИ ЗА ОТПУСК

Заедно с премахнатата давност обаче депутатите одобриха предложението на ГЕРБ, което предвижда ползването на отпуски да може да се отлага за следващата година поради производствени причини или по искане на самия работник.

Това отлагане може да обхване всички полагащи се дни, а не както в момента - до десет дни от отпуска. Но работодателят е длъжен да осигури използването на отложената почивка в рамките на първите шест месеца на следващата година. Когато работодателят не е спазил това, работникът ще има право сам да определи времето за ползване, предвижда още идеята на ГЕРБ.

Към това се добавя и още едно предложение на д-р Хасан Адемов, според което всички неизползвани дни се запазват до прекратяване на трудовия договор със съответния работодател. Така на практика правото на ползване на отпуск от работниците е максимално защитено.

Депутатите приеха и предложението на ДПС - ако условията за пенсиониране са налице, работникът да може да се пенсионира и по собствена инициатива, освен по инициатива на работодателя.

С измененията в закона отпада и изискването работодателят да определя правила за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятието.

Отпадна и задължението към микропредприятията и малките фирми за предварителното писмено уведомяване на Инспекцията по труда за удълженото работно време, също така и издаването на правилник за вътрешния трудов ред.

Редом с промените се увеличава и срокът за изпращане на уведомление до НАП за всеки сключен договор - от 3 на 7 дни.

Промените, които са одобрени от правителството на първо четене, са три. Първата е свързана с въвеждане на едnodневни трудови договори, промени в работното време с по-гъвкави граници и уеднаквяването на продължителността на платения отпуск за всяко дете, без значение на поредността. Земеделските стопани ще могат да наемат сезонни работници за толкова дни, за колкото са им нужни за прибирането на реколтата.

Едnodневните договори ще важат само за растениевъдството и само за дейности, които не изискват специална квалификация. Един работник ще може да полага труд за не повече от 90 дни в рамките на годината.

Въвежда се и по-голяма гъвкавост на работното време, като идеята е работещите да могат да планират по-удобно за себе си работната седмица и, ако си тръгнат по-рано от работа, например, да могат да отработят изгубените часове в следващите дни.

При отпуск по бременност, раждане или осиновяване майката ще има право на допълнителен отпуск за отглеждането на детето, докато то навърши 2 г. В момента за четвърто, пето и следващо дете майката ползва половината от платения отпуск и 6 месеца неплатен.

„Трибуна Арсенал“

С нови книги се сдоби художествената библиотека на „Арсенал“ АД. На редовните читатели, а и на новите, им предстои да открият богатството на новите заглавия: „Гръцко кафе“ - Катерина Хаспали; „Един плюс един“ - Джодо Мойс; „Идеален живот“ - Даниел Стийл; „Нощният гмуркач“ - Елизабет Лоуел; „Мишената“ - Дейвид Балдахи; „Нощта преди разсъване“ - Сидни Шелдън и Тили Бакшоу.

Лятната ваканция е подходящо време да насърчим и децата да разноразнообразят дните си с четиво, което ще обогати познанията им и ще им открие нови светове!

Ина Зарова - Библиотекар

Продължение от стр. 1

...БИВШИТЕ ВОЕННИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА „АРСЕНАЛ“

Отбранителната промишленост винаги е била пример за висока дисциплина във всяко отношение и преди всичко за осигуряването на високо качество. Голяма част от военните стандарти по разработките и внедряването на отбранителните продукти действат и сега. В това направление военните представители на „Арсенал“ АД оставиха ярка диря.

Функциите на военните представители, изпълнявани до преди години, имат дълга история. Началото им е поставено още по времето на руския цар Петър Първи, който исторически със своя Указ от 22 януари 1723 година поставя контрола върху производството и качеството на въоръжението и техниката в Русия.

Анализирайки хода на Великата Северна война /1700-1721/, Петър Първи, веднага след поражението при Нарва /1700/ ус-

тановава, че една от най-важните предпоставки за високата бойна готовност на войските е качествено въоръжение. Затова той усърдно следял, заедно с организацията на войските, и за корабостроенето и оръжейното производство. Въвел строги мерки, като заповядал оръжейната канцелария на Русия да се пресели от Петербург в Тула и денонощно да следи за изправността на пушките. „И две пушки всеки месец да стрелят, докато се развалят“.

За първи път принципите на цялостния технологичен контрол, осъществяван от военните представители, са разписани в „Правилата за ръководство на артилерийските офицери от Обуховския стоманолъен завод по наблюдение върху производството на стоманени оръдия“. Документът е от 1865 година.

Николай Куцаров, конструктор в „Арсенал“ АД, бивш военен представител на „Арсенал“

ОБЯВА

Ръководството на „Арсенал“ АД, гр. Казанлък, обявява търг с тайно наддаване за отдаване под наем на недвижим имот, намиращ се на бул. „Розова долина“ № 27, местност Кайнарджа:

Земя с площ 10397 м², в т. ч.:

- * Стъклена оранжерия с площ 4876 м²
- * Сграда пропуск с площ 14,05 м²
- * Битова сграда с площ 151,60 м²
- * Навес с площ 75,20 м²
- * Помпена станция с площ 8,90 м²
- * Сграда трафопост с площ 9,20 м²
- * Сграда склад с площ 45,40 м²
- * Сграда с площ 41,35 м²
- * Сграда работилница с площ 92 м²

Начална тръжна, месечна цена за посочените порогоректи е 2000 лв. без ДДС.

Желаещите да участват в търга следва да подадат заявления в деловодството на дружеството в срок до 09.07.2015 г.

Оглед на имота може да бъде извършен всеки работен ден от 8 00 часа до 16 00 часа.

Търгът ще се проведе на 10.07.2015 г. от 10 00 часа в „Арсенал“ АД - приемната на Директор финанси и икономика.

За повече информация тел:
0431/ 6 33 23 - Янко Костадинов

Наска и Радко:

ДВЕ В ЕДНО НА СЛАВНАТА АЛЕЯ

Вярно е, че в „Арсенал“ професиите на машиностроителите, химиците и всички, типични за мощния рът на индустриалното производство отпреди десетилетия, са опазени. Но – „опазени“ не е точната дума, защото пазенето, заради самото пазене, е професия само в музее. А казанлъшката ор-

да „слезе“ по цехове, участъци и работни места. Една от тези опори е и Наска Ламбова, технолог – пиротехнически изделия. В работата си в завода в Мъглиж, където е от 1981-ва, тя е намерила себе си и се учудва на онези, които не разбират това. Годишните в машиностроенето извън „Арсенал“ преди

работата за Наска са запазената марка на арсеналските работещи в областта на боеприпасите. Технологиите в годините, в общи линии, се запазват, но вече се ползва системата „Техноклас“, която е съвременна и улеснява нещата.

Работата не тежи на Наска

„Възрастта ми не е малка, но имам още сили, не съм преуморена“, коментира тя своите над 60 години. Пенсионерка е от времето, когато работата с взривоопасни вещества даваше по-добра категория. Съзнава, че вече е време „по-младите да поемат нещата“, че е

татата, нещата са добре и ти си добре“, е простият житейски извод на технолога – боеприпаси от завода в Мъглиж. Като всички, и тя се радва, че напоследък тук се градят нови мощности, че има добра перспектива. Професионално тя пряко работи производството на новите площадки да се „завърти“ добре. С ръководител на базата Цонков държат връзка и ежедневно обсъждат текущите проблеми, както и задачите за свършване. „Ние, конструкторите и технологиите, сме „в дъното“ на всяка промяна по старите изделия и въвеждането на новите. От нас започват всички стъпки към пускането на всяко производство в реални условия“

ва. Миналото лято, когато става това, имат страшно много работа – „тичане голямо“, поръчките по договори „валат“. Затова Наска бърза, когато, дошла по друг повод, чува в кабинета на началството: „Чакай малко, стой да ти кажа нещо“. Нещото било вестта за наградата...

Извън работата Наска отново се чувства съвсем обикновен човек. Жена, която става рано за автобуса към завода, а вечер домакинства. Като всяка баба, много се радва на внука си. Неговата майка, щерката на Наска, също е арсеналка. От 13 години е технолого-програмист в Завод 1, след като пред софийското МЕИ, избира Техническият в Пловдив – за-

жейница е действаща фирма, при това – развиваваща се добре. Особено интензивно производството на промишлена продукция бележи рът в структурните звена именно на Завод 4, където работи и Наска. Взривоопасният характер на дейността със сигурност усложнява ежедневието на хората в тази професия. И увеличава техните отговорности. Преди да поеме по строгия алгоритъм на изпълнение на технологиите, дейност по дейност и движение по движение, всеки работник в това производство се опира на професионализма на своите колеги в редицата, преди изделието

идването тук, тя – средният техник от механотехникума с диплома от 1976-та година, вече отчита само като полезен опит. Но не и като признание. Призванието е тук. Защото боеприпасите не я плашат. Дори – напротив, смята, че работата е приятна, стига да спазваш правилата строго. Именно в неспазването на правилата Ламбова вижда причините за зачесаността напоследък у нас мащабни и трагични инциденти във фирми из цялата страна. Арсеналците знаят добре, че всяко отклонение от правилата е недопустимо. Защото може да коства живот. Дисциплината и отговорността в

„с единия крак навън“, готова е да отстъпи позицията си и да се прибере у дома в спокойствието на оставащите години. „При нас вече има много млади хора. Помагаме си едни на други – те ни помагат с компютрите, ние им даваме насоки с опита си“, казва технологът. „Добре е, че идват млади хора. По-оптимистично е. Оживихме се. Празнуваме с тях и сватби, и бебета“. Две нови бебета и още едно на път зарадвали колежите на Наска в последно време. Работата е такава, че повечето от хората в завода са жени. „Свикват, щом имат желание“, чувам и от Ламбова, познати думи, с които арсеналците, обикновено обясняват приобщаването на новите си колеги. Желанието да се научиш, да приемеш опита на предишното поколение, да искаш да станеш добър в работата, за тези специалности, които се упражняват в казанлъшката оръжейница, е сигурен път към установяването стабилно на работното място. Както и към израстването в професията. „Когато си гледаш рабо-

ботата си Ламбова за онези лаици, които си нямат и понятие от сложните дейности по изработката на боеприпасите. „Опасно е, нормално е всеки, работещ това, да се страхува, но когато внимаваме, няма страшно!“, казва един от хората, които поемат отговорността за „навързването“ на поредицата от действия на всеки човек, приел да работи тук. И още: „След нас поемат началник-цеховете, началниците на смени, а после – и всеки работник, който ежедневно се инструктира в началото на смяната си“.

30 души с техническо средно и висше образование са колегите на Наска Ламбова от Конструктивно-технологичния отдел на арсеналския Завод 4. Тя се чувства ни повече – ни по-малко като една от тях. Наистина недоумява защо точно нея са предложили от шестте отличени от Мъглиж за тазгодишната Алея на славата: „Има толкова хора, които са направили много в работата си“, казва скромно тя. Била случайно по работа при директора, когато науча-

ради уникалната специалност „Стрелково оръжие и боеприпаси“.

Голяма страст на вече 15-годишния внук Гено е риболовът с дядо Радко, вече пенсионер. Тийнейджърът запазил семейното влечение към техниката, но от оръжието го прехвърлил към автомобилите.

Събота и неделя, като много казанлъчани, семейството – баба Наска и дядо Радко, отиват на село, заради чистия въздух и градината. Радко също е оръжейник – бил настройчик, монтьор... До 67-мата си година останал да работи и дори още му се щяло, но заради здравето напуска.

Семейство арсеналци. Единият от Тополовград, другият от Старозагорско. Заради машиностроенето идват да си търсят работа, както много други, в Казанлък. Било в началото на 70-те. Обикновено семейство. Но не докрай. Сърпугът преди време също е бил сред видните оръжейници, отличени в Алеята на славата. Продължават да са заедно. Даже и в това.

Диана Рамналиева

Синдикалистът Дерменджиев:

Продължение от стр. 2

“АРСЕНАЛ” Е КОЛОС!

Макар и в оръжейницата от 1976-та година, с малко прекъсване заради казъматата, поредният възпитаник на казанлъшкия механотехникум от славните му времена не спира да се дива на тази мощ: „Арсенал е колос!“, заключава шефът на архивите на Завод 5 в качеството си на техникар по професия. В качеството си на синдикален председател той потвърждава казаното, вече в друго измерение: „В „Арсенал“ има уникална синдикална дейност. Едва ли има в България друга толкова мощна синдикална организация, може би – при миньорите само“. Дерменджиев споделя, че в отношенията между КНСБ и КТ „Подкрепа“ във фирмата няма проблеми, но признава, че са останали в миналото „цивилизовани години на синдикализма“. Като пример за това той сочи общата стачка с историческата блокада на жп-линията на гара Тулово през 90-те години на миналия век, когато двата синдиката са заедно в общата грижа за работните си места и бъдещето на военната ни индустрия. Било в началото на синдикалното му председателство, поето през 1991-ва.

Тодор казва: „Запазили сме традициите на силната социална политика от миналото. Имаме придобивки, които доказват това. Значението на отвоюваното и договорено в КТД може истински да се осмисли единствено, осъзнавайки факта, че са изключително малко на брой синдикалните организации по предприятията у нас, особено – в малкия и среден бизнес, както и в изцяло новите фирми“. И продължава: „За наша радост, при нас има диалог с работодателите, мисля, че те са съвременен тип бизнесмени“.

Личната радост на синдикалиста е внукът, синчето на дъщерята Боряна, която живее в Англия. „Страхотно е да имаш внуци, наистина е по-голяма радостта, отколкото с децата...“, признава по чешовски Тодор, трето поколение арсеналец, отгледан от дядо, баща и майка, казанлъшки оръжейници. С тоя беграунд Дерменджиев няма как да не се усеща кръвно свързан с „Арсенал“. И да крие радостта си от факта, че „Арсенал“ продължава да се откроява като колос в българската индустрия. Сама по себе си вече не толкова мощна.

Диана Рамналиева

Казанлъшко момиче стана повод за нов хит на фолк дивата Райна

Именно по текста на Ивайла Тодорова, дъщеря на Стоянка Адамова от отдел „Снабдяване“ в „Арсенал“, известната фолк дива прави в момента свой видеоклип за най-новата си песен „Няколко рокли“. Текстът е дело на студентката по журналистика, отскоро отговорен редактор на вестник „Галерия“ – Ивайла Тодорова. За това талантливо арсеналско дете ви разказахме още в първата година на вестник „Трибуна Арсенал“. Поводът тогава бе видялата бял свят първа нейна, още в ученическите й години, стихосбирка „Аз съм любовта“. За излизането на книгата средства дари „Арсенал“, както и други приятели на таланта на Ивайла.

Сега порасналото вече момиче е студентка по журналистика в УНСС и е поела по своя път. Признава, че се чувства щастлива в него, тъй като всеки ден се среща

с много хора, живее на бързи обороти, учи нови неща и обича това, което прави.

Срещата на Ивайла с певицата Райна става първоначално през фейсбук, където текстът на „Няколко рокли“, писан преди година, циркулира и се споделя от сто-

тици хора, но често, без да се споменава авторката му. В един такъв личен пост на „крадец“, под който обаче Ивайла защитава авторското си право, певицата Райна се свързва с нея, с предложението да създадат музика по този текст.

Това не е първото подобно предложение, което Ивайла получава от видни представители на поп фолка, които й предлагат да напише текст по вече готова мелодия. Сега обаче било обратното.

След разговор с Райна Ивайла се съгласява, намирайки предложението за предизвикателно: именно този й стих, писан преди година, да има и своя мелодия. Не след дълго мелодията е факт и самата Райна вече споделя това в социалните мрежи.

Музиката по текста на Ивайла е писана от Митко Петров, аранжираният е на Даниел Ганев. Вече се сни-

ма специален видеоклип на песента, което ще съпроводи

занлъшкото талантливо момиче признава, че има все по-малко време за поезия и за себе си и все по-голямо става желанието й да издаде втора книга с поезия.

А стори ли това, напълно ще е опровергала момичешките си страхове да не учи нищо, свързано с писането и да не прави нищо такова, от страх да не загуби вдъхновението си в битовизмът.

Очевидно обаче е, че Съдбата има съвсем друг план за арсеналското пораснало дете Ивайла Тодорова. Която със сигурност ще издаде втора книга.

Имам за хвърляне няколко рокли.
Не че са вече съвсем демоде.
Нито са скъсани, нито са кофти.
Нито са евтини. Как и да е.
Имали памет тъпите дрехи.
Памет каквато ми липсва на мен.
Сецат ме вечно, мътни ги взели,
За кофти човечи в кофти момент.
Сецат ме как съм обичала много.
Как съм си тръгвала в два през нощта.
Как във таксите съм вила от болка.
Колко сълзи си обърсах сама.
Имам за хвърляне няколко рокли.
Нямат достатъчно място тях.
Нямат единствено там в гардероба.
Виж във сърцето ми... Там ги прибрах.

Ивайла Тодорова

появята на сингъла.

Отвд лекциите по журналистика в УНСС и работата над вестник „Галерия“, ка-

Деляна Бобева

Хроника

Кметът на община Казанлък Галина Стоянова подписа Споразумение за делегиране на функции по оценка и избор на проекти за финансиране по Приоритетна ос 1 на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. Съгласно това Споразумение Община Казанлък ще получи 19.658 млн. лв. по новата оперативна програма за реализация на 35 проекта по Интегрирания план за градско възстановяване и развитие.

Казанлък е сред 39-те общини на най-големите и средно големи градове в България, които ще изпълняват функциите на междинни звена за избор и оценка на проекти по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. Общият ресурс, с който ще разполагат общините за финансиране на проекти, е 701 млн. евро (европейско и национално съфинансирание). Новият подход за финансиране ще се приложи за първи път в България.

В Бузовград фирма „ДИМАС“ АД ще асфалтира ул. „Митко Палаузов“ и ул. „Бачо Киро“. С тези ремонтни дейности започва изпълнението на Строителната програма на Община Казанлък за 2015 г. по отношение асфалтирането на общо 61 обекта – това са улици, части от тях и алеи в град Казанлък. Средствата за асфалтиране на улици по Строителната програма на община Казанлък възлизат на 2 323 390 лв.

Акцент в инфраструктурните дейности на Община Казанлък през тази година ще бъдат и алеите, междублоковите пространства, възстановяването на тротоари, паркинги, зелените площи в ж.к. „Изток“ и кв. „Васил Левски“.

Община Казанлък призовава гражданите да проявят разбиране за причиненото от ремонтните дейности неудобство, както и да не паркират в участъците, където те се извършват.

Сблизо 3 млн. лева, получени по програма „Културно наследство и съвременни изкуства“, Община Казанлък ще започне консервирането, реставрацията и социализацията на тракийските могили „Хелвеция“ и „Грифони“. Осигурените европейски средства са безвъзмездна финансова помощ. В рамките на проекта, чиято продължителност е 13 месеца, ще бъде изградена приемна сграда, която да служи за информационен център и ще обслужва посетителите на тракийските могили „Грифони“, „Хелвеция“ и „Шушманец“. Районът около приемната сграда и гробициите ще бъде благоустроен, ще се изгради зона за рекреация и малък паркинг. Предвижда се изграждане на постоянни защитни покрития и хидроизолация над гробициите, изграждане на електрическа инсталация и осветление, климатизиране на пространството в и около гробница „Хелвеция“, поставяне на остъквени метални платформи, консервационно-реставрационните работи и други.

Иди и виж

Ведна от залите на ЛХМ „Чудомир“ е подредена първата по рода си изложба, която разказва за историята на футбола в Казанлък. Експозицията е дело на журналиста и създател на първата писана история на футбола в Казанлък Георги Стоянов. Книгата излезе през март тази година. Експозицията съдържа общо 63 фотоса, заснети в периода 1902-2015 г. и на практика показва лица и документи събития, превърнали играта с коженото кълбо в много повече от емоция за казанлъчани и почитателите на футбола.

Купи, екипи на отбори от Казанлък назад във времето, флагчета, значки и други артикули, както на местните отбори, така и на отбори, техни съперници, показва още изложбата.

Сред най-интересните експонати са: тениските от мача с „Марек“ на капитана Кръстьо Орозов и вратаря Злати Минчев, ръкавиците на Кольо Петков и златен медал от първенството за юноши през 1992 година.

Показаните експонати са дарения, направени на Георги Стоянов от различни футболисти, други са репродукции, направени от журналиста на предоставени фотоси от лични архиви, някои от показаните предмети са собственост на отделни футболисти, на футболни клубове и фенове.

Експозицията ще може да бъде разгледана до 5-ти юли.

27 юни – 18.30 часа парк „Розариум“

„Летни звуци в парка“ – концерт

30 юни – 19.00 часа – Военен клуб

„Под око“ – спектакъл на театър „Л. Кабакчиев

2-ри юли – 19.00 часа – НЧ

„Искра“

„В Страната на усмивките“ – концерт на Елица Желева от Казанлък – солист-сопрано на Държавен музикален театър „Стефан Македонски“ – София

10-ти юли – 18.00 часа – ЛХМ

„Чудомир“

„Да запазим зелените клонки“ – представяне на книгата на Стефан Саранделчев.

Не очаквам местните избори да променят кой знае колко политическия пейзаж в България. Това твърди говорителят на ЦИК, социологът Цветозар Томов

СКЛОННИ СМЕ КЪМ ПУБЛИЧНА КСЕНОФОБИЯ

Г-н Томов, доколко бомбата с етническото битовопоставяне на българи - цигани и насилието от последните няколко дни е истина бомба със закъснител, която може да избухне за местните избори или е някакъв тлеещ проблем, част от пейзажа, в който от време на време се вторачваме? Или е съвсем нов проблем?

- По-скоро е тлеещ проблем, който се отпуща в зависимост от политическата конюнктура. Около местните избори със сигурност ще има тежки политически борби за ромския вот, които ще използват всякакви технологии за тях, включително и криминални. Така е било винаги на местни избори. Дали и доколко тези огнища на напрежение, които сега възникват, са свързани с приближаващите местни избори, ми е трудно да преценя, но не изключвам да има такава връзка. Следователно, би трябвало да очакваме, че ще има и нови огнища на напрежение в следващите месеци.

Има обичайни заподозрени за разпалването на тези огнища, но има ли нещо, което сега обществото не вижда в този масов кръск срещу циганите. По-сериозни ли са подбудителите в сегашните случаи и има ли зад тях политически партии, които ги генерират? Чуваат се различни гласове.

- Не мога само на базата на някакви лични подозрения да твърдя нещо, за която и да е политическа партия. А като общество ние по принцип имаме проблем с интеграцията на малцинствата. Ние сме склонни към публични ксенофобски реакции. Това не е пътят за решаване на ромския проблем в България, а и на който и да е проблем, свързан с малцинства: бежанци, сексуални малцинства и каквото още искате. Трябва да водим дълга борба за нарастваща толерантност към различните. Това е хуманитарна задача на българското общество, която то не е решило.

Защо 26 години след сериозен прелом, преход, промяна в нашето общество, българинът става все по-нетолерантен и на практика се превръща в американи от средата на миналия век, които пледират за гета и ненавиждат различните по цвят?

- Защото търсим лесни обяснения. Това - да набележиш враг, различния като виновник за твоите проблеми, е начин да избягаш от по-тежките размисли за проблема си. Освен това, ми се струва, че в българското общество паднаха доста табута, които имаха някаква защитна функция. Да кажем, до 2005 година, до появата на политическа партия АТАКА, в политическия език ксенофобията не присъстваше. Имаше някакъв мълчалив консенсус, че това не бива да се разпалва. Този консенсус беше важен и може би и една от причините, за разлика

от други балкански страни, в България да не се стигне до някакви междуетнически сблъсъци в първото десетилетие след промените от 1989 година. По-добре би било ние да осъзнаем, че по този път няма да решим нищо, а само ще разградим още повече страната си. Но дали и как ще стане, не смея да прогнозирам.

независимо какво е то. Ние трябва да се откажем от опита да универсализираме непристойните, да не приписваме криминогенността на целия етнос. Все пак в България годишно се извършват около 40 хиляди престъпления. Да кажем, че половината не се разкриват, 80 хиляди да са, и се извършват от цигани. В същото време

бота?

- Да, това са рецептите - образование и работа. И търпение трябва да имаме, защото подобни промени не са бързи. Въпросът е да се смени трендът, да се смали тенденцията. Този проблем да се смалява, не да се увеличава.

Вие съзирате ли такива усилва отстрана на изпъл-

Той е от Плевен, на 61 години. Доц. д-р по социология, който ще остане в новините, освен с прогнозиите си и изследванията си на нагласите на гражданско общество, и с две други неща: става най-младият доктор по социология у нас и напуска през май 2011 година Пловдивския университет, където работи, в знак на протест срещу решението на университетската управа да присъди титлата „Доктор хонорис кауза“ на бившия футболист и селекционер

на националния ни отбор Христо Стойков, известен, освен с успехите си на терена, и със скандалното си вербално поведение. Напуска с мотива, че „колениченето на академичните среди пред силните на деня е публичен проблем“. Преди да напусне Пловдивския университет, ръководи катедра „Критическа и приложна социология. Създател е на социологическа агенция „СКАЛА“.

Член на ЦИК и неин говорител. От миналата година е и съучредител на Института за дясна политика, обединил десни интелектуалци и политици, поставили си за цел да работят за следизборна коалиция на ГЕРБ с Реформаторския блок. Има дъщеря и двама синове.

Неработещите, агресивни, примерно и крадливци цигани ли са големият проблем на българското общество сега, според Вас, или те са някакъв фон, масовка на големите ни проблеми като общество?

- Циганският етнос не е достатъчно интегриран. Не е достатъчно образован и няма възможност за трудова реализация. Това са основните му проблеми.

... но ние не им позволяваме да го направят. Или по-скоро те самите не искат.

- То е взаимно някак. Първо, в културата на този етнос образованието не е ценност. Второ: съществуват доста силни ксенофобски нагласи спрямо циганския етнос сред работодателите. При равни други условия циганинът има малко шансове да спечели едно работно място. Трябва да има програми за насърчаване заетостта сред циганите, трябва да се обръща специално отношение на проблемите на циганите. Не бива да бъдат изолирани в гета, доколкото това е възможно. Вместо това, сега става обратното, като че ли. Поне такава е тенденцията.

Тук българите биха казали следното: престанете да се грижите за циганите! Защо то те не плащат ток, вода. Те са само потребители на пари от нашите данъци, паразитират, живеят на нашия гръб.

- Такава позиция има основание. Има основание, доколкото подобни практики има. Може би следва да се замислим над това, че по подобен начин ми приемат нас в чужбина на много места. И че проблемът е в това, че когато едно етническо малцинство е изолирано, то се криминализира неизбежно,

ромската общност е някъде 600-700 хиляди души. Както и да смятаме, ще установим, че не повече от 10-15 на сто от тази общност са хора, които имат някакви престъпни практики. Можеш ли на 7 души, на които 1 краде, да наречеш заради него „крадци“ и останалите? Мнозинството от циганите не са крадци и престъпници, както смятат доста българи.

Дали тази циганска непоносимост не е част от другия голям проблем - „циганирането на България“? В момента ромските гета са пълни с малки деца, които след 10-15 години вече ще са големи хора. Това не се вижда още, но то съществува като бъдещ факт, тенденция.

- Какво да направим? Ние трябва да се научим да живеем с тези хора, не да ги изолираме от нас. Каквито и проблеми да ни създават.

А може ли да породи това някакъв по-драматичен сценарий, като украинския например - това, което се случва сега тул между цигани и българи?

- Рисковано е да се прогнозира. В крайна сметка каквато и прогноза да направим за близкото бъдеще, при очевидните признаци на растящо напрежение между българи и цигани, тя ще почива на някакви лични интуиции и някакви лични, песимистични или оптимистични очаквания. Ние трябва да си дадем сметка, и то с необходимата тревога, затова, че това е проблем, който може да деструктурира българското общество и да се опитаме да го овладеем. Да го овладеем, стареейки се да интегрираме тази общност в живота на обществото, а не обратното.

Как? С образование и ра-

нителната власт? И на законодателната, в национален мащаб?

- Усилия има със сигурност, но според мен няма достатъчно промислена политика за интеграция.

В Казанлък има такъв казус: основният блок, в който живеят много цигани - „Кармен“, е включен в националната програма за саниране на панелните жилища. И веднага се чува гласове, че „видите ли, местната власт купува циганите за изборите по този начин“. Сигурно това не е изолиран случай, а има и други в страната. Според Вас, това част от „покупката“ ли е или е прекалено евтино, прекалено популистско по този начин да се обяснява процесът?

- Самото обяснение не е продуктивно. Дори да приемем, че местната власт се опитва да спечели влияние сред циганите по този начин, това е нещо, което би било полезно за тези хора. Така или иначе, аз не виждам логика да го отхвърля.

Отвъд това, какви местни избори да очакваме? До каква степен позициите на сегашните кметове, било от БСП или ГЕРБ, ще се запазят? Очаквате ли сериозни размествания, все пак има и 4 месеца до местните избори.

- Доколкото имам ангажимент по организацията и провеждането на тези избори, не е редно да правя прогнози. Ще го кажа така, в тази обща форма: не очаквам кой знае колко местните избори да променят политическия пейзаж в България. Не очаквам.

Тоест, нищо ново под слънцето няма да ни се случ-

чи?

- Не чак нищо ново, но възпроизвеждането на старото ще бъде по-масово явление, отколкото възникването на нещо ново.

Какво е Вашето обяснение за това, че българите масово изобщо не са чули за референдума, който ще се провежда паралелно с местния вот? И второ: изобщо не знаят за тази форма. Трето: като цяло референдумът се negliжира. И дали този референдум, с толкова важен въпрос, включен в местните избори, на практика няма да negliжира Големият питане?

- На първия въпрос: очевидно трябва, и то при всеки референдум да се случва - да има продължителна информационна кампания и да се оформят ясно двете различни гледни точки, върху които българите се произнасят, както и техните защитници. Дали ще има техническо време това да се случи до местните избори, по-скоро струва ми се, не. Е достатъчно. Изборната администрация трябва да положи усилия в това отношение, също. Местните избори поначало са най-трудни от гледна точка на организацията. По отношение на втория въпрос: няма да има пряк политически ефект от провеждането на референдума, защото самият Закон за референдумите на практика не осигурява такава възможност. Той изисква да има активност, надхвърляща активността на парламентарни избори, за да бъде резултатът от референдума задължителен за българския парламент. Най-вероятно ще се стигне до активност, която ще е по-ниска, но достатъчна, за да задължи Народното събрание да обсъди въпроса и вземе решение, отчитайки начина, по който хората са гласували в една от двете посоки. Като цяло е хубаво ние да имаме ясна представа какво изборно законодателство строим, защото промените в изборното законодателство съпътстват почти всички избори, а това не е добре. То трябва да бъде стабилно. Нека кажа и това, че тези местни избори ще бъдат май първите, при които никакви промени в навечерието на изборите не са правени.

... което ще ги превърне в по-вяли, по лесни за прогнозиране избори или?

- Не, просто го отбелязвам като добър знак. Така или иначе, промените в законодателството в навечерието на изборите обикновено са свързани с политическите апетити на тези, които ги правят. Добре би било, има такъв опит в други страни, промените в изборното законодателство да не важат за изборите, които предстоят. За да не може някакви прагматични интереси, конюнктурни, свързани с идващите избори, да влияят върху законодателството.

Леко некоректен въпрос: колко здравословно е БСП още да стои извън изборите?

- Не мога да коментирам. **Деляна Бобева**

КИРИЛ ХРИСТОВ

140 г. от рождението на автора на „Канят ме, мамо, на тежка сватба...“

Младостта. От малък остава сирак. Баща му, краен русофил, е убит от турците при опожаряването на Стара Загора в Руско-турската война. Майка му умира две години по-късно. Отглеждат го баба му и вуйчовците му – ген. Георги Абаджиев и професорът по право Стефан Киров. До III прогимназиален клас Кирил учи в родния си град, после в Самоков, Търново и София, където завършва гимназията.

За първи път печата, когато е на 19 г., в сп. „Дело“, в. „Работник“ и „Сиромашки защитник“. Дебютира с преводи на Надсон, Плещеев и др.

През 1895 г. със стипендия от Военното министерство е изпратен в Морското училище в Триест. Там се запознава с творчеството на класическите и модерните италиански поети – Данте Алигиери, Джакомо Леопарди, Габриеле Д'Анунцио и др. Завръща се след година.

Към известността. През 1896 г. с шумен успех излиза първата му стихосбирка „Песни и въздишки“. През 1897 г. с оскъдни средства живее в Неапол, след което придружава Пенчо Славейков в Лайпциг и остава там близо година. Излиза втората му стихосбирка „Трепети“. В интимната си лирика е жизнен, първичен, емоционален и разкрепостен – непознатия дотогава поетични проявления. От този период е едно от най-популярните му стихотворения „Жени и вино! Вино и жени!“.

Учителства в Шумен през 1900 г. Излизат поетичните му книги „Вечни сенки“ и „На кръстопът“. Фурурът около тях му спечелва покровителството на Ив. Вазов и проф. Ив. Шишманов, министър на народното просвещение, и с техните протекции е назначен за библиотекар в Университетската, после в Народната библиотека. Заедно с А. Страшимиров редактира сп. „Наш живот“.

Първият голям поет след Вазов. Животът му е изпълнен с идеи на лутания и прозрения, но в българската литература влиза с вдъхновения си поезия на съвършен лирик. Един от многобройните примери е стихотворението му – възторжен химн на живота, „Хей, пролет иде: вдигат се мъглите!“.

През 1903 г. излиза стихосбирката „Избрани произведения“ с предговор от Ив. Вазов, който го провъзгласява за най-талантливия млад поет. По това време Кирил Христов е вече популярен автор, литературната критика го признава за класик. Смятат го за първия голям поет след Вазов.

През 1904 г. Христов се обявява в защита на Ст. Михайловски, осъден условно заради статии срещу Фердинанд I. През 1906 г. в Германия попада под влиянието на немския модернизъм, после е на специализация в Париж. През тези години излизат: сборникът „Самодивска китка“, цикълът „Леонардо да Винчи“, стихосбирките „Химни на зо-

рата“, „Слънчогледи“.

През Балканската, Междусъюзническата и Първата

спечелва много неприятели. В периода 1919-1921 г. излиза: томът „Разкази“, рома-

нуден да емигрира. През 1922 г. се установява в Лайпциг като ръководител на семинара

Кирил Генчев Христов е един от големите български поети и един от създателите на модерната българска литература. Белетрист, драматург и преводач. Първият, който възпява радостта от живота и разкрива в лириката си чувствената наслада от любовта. Наричат го „поет на пролетта, любовта и младостта“. Автор е на първия български еротичен роман „Тъмни зори“ и на първата българска научно-фантастична драма „Откривател“. Роден е на 23 юни 1875 г. в Стара Загора. Учил е в Триест, живял е в Неапол и Лайпциг, работил е в Прага. Сътрудничи на всички литературни издания у нас. Свързан е с литературния кръг „Мисъл“. Умира през 1944 г.

нът „Тъмни зори“, „Празник в пламъци“ – драматични поеми... Списъкът е много дълъг.

световна война е военен кореспондент на в. „Военни известия“.

В кръга „Мисъл“. Формира се около сп. „Мисъл“, започнало да излиза през 1892 г. по идея на д-р Кръстев. В него са Пенчо Славейков, П. Яворов, П. Ю. Тодоров и др. Създава се литературна общност, която тласка напред развитието на българската естетическа и художествена мисъл.

Когато Кирил Христов се свързва с кръга „Мисъл“, д-р Кръстев и П. П. Славейков адмирират литературния му талант, което спомага за изразването му като творец.

Канят ме, мамо, ... Сред творбите на К. Христов има множество поетични бисери, които се нуждаят от извеждане на светло. За това, че той е един от Големите непознати в българската литература, говори популярната песен „Канят ме, мамо, ...“. Текстът не е народен, както мнозина смятат, а е на Кирил Христов, от стихосбирката му „Самодивска китка“, 1904. Оригиналният текст: Канят ме, мамо, на тежка сватба/под було, майко, либе да вида;/още ме канят коня да вода;/на първо либе млад кум да бида./Я научи ме, стара-ле майко,/на първо либе как да кумувам:/со кои очи да го погледна,/со кои уста да му помудам?

Най-силните творчески години. Това е периодът 1912-1918 г., когато излизат стихосбирките „Към Цариград“, „На нож“, „Победни песни“, драмите „Охридска девойка“ и „Боян Магесник“, дълги години не сляза от сцената; пиесата „Ръченица“, сборникът разкази „Огнен път“, сборникът статии „Бурни години“. Заради приподигнатия патриотизъм Кирил Христов, подписвал се и като Кирил Татаробългарски, е обвинен в шовинизъм и си

Преводаческата му работа е изключително интензивна: превежда поезия от руски, немски, полски, италиански, английски, чешки, испански; драмите „Борис Годунов“ от Пушкин, „Хенрих IV“ от Шекспир, „Сирано дьо Бержерак“ от Ростан, „Вилхелм Тел“ от Шилер, „Манфред“ от Байрон, „Чайка“ от Чехов и др.

Сложни отношения. Той бил колоритна личност с буен и невъздържан характер. Ст. Вълв го определя като едно „изригване в българската поезия“, като най-скандалния, най-непримиримия, най-непознатия български поет, а според Р. Въртуниуска, той е най-хваленият и най-хуленият поет. Обичали са го обаче такива ценители като Симеон Радев и Атанас Далчев.

Христов имал сложни отношения с много от българските литератори, сред които: А. Балабанов, д-р Кръстев, К. Величков, П. Яворов, П. П. Славейков... Още като съвсем млад поет имал изключително високо самочувствие. На 30 г. изисква персонална писателска пенсия, като за пример посочва норвежкия парламент, който дал народна пенсия на 31-годишния Ибсен.

Той е един от най-цензурираните творци. Това, което се възприема като скандално и невъзможно при Вазов, Яворов, Величков, П. Тодоров и П. П. Славейков, при Кирил Христов е норма. По тази причина и досега няма пълно издание на произведенията му, въпреки че от 1953 до 1987 г. многократно са издавани негови произведения, най-значимото от които – „Съчинения“ в 5 тома.

Отново в чужбина. След разпра с проф. Балабанов, извадил една стара епиграма на К. Христов против македонствачите, поетът е при-

по български език и литературна. През 1929 г. организира същите курсове в Прага, чете лекции в Карловия университет. Излиза най-патриотичната му творба „От нация към раса“, работи върху епичната си поема в три части „Чеда на Балкана“, излизат стихосбирката „Вълнолом“ и драмата „Откривател“.

На 16. 05. 1923 г. ДВ публикувал указ с царски подпис, с който са отпуснати пожизнени народни пенсии от 2000 лв. месечно на Ст. Михайловски, Елин Пелин, А. Страшимиров, Ц. Бакалов и К. Христов. След преврата на 9 юни указът бил забравен и неизпълнен.

В България. Христов се завръща през 1938 г. и прави изявление в защита на славянството. Това отново му спечелва уважението и любовта на хората.

Излизат драмата „Майстор и дявол“, студията „Какъв е българинът“, сборникът стихове и разкази „Простори“, стихосбирките „Игра над бездни“ и „Последни пожари“, мемоарната книга „Затрупана София“. До последните си дни работи над „Време и съвременници“ – уникален документ за литературните и обществените нрави в България. Изборът му за академик през 1943 г. пропада. Удостоен е с орден „За гражданска заслуга“.

За честта на Невена. Кирил Христов бил безспорен ценител на женската хубост, жените не можели да му устоят. Така се случило с Невена – красиво момиче от Кюстендил, дъщеря на художника Г. Палашев. Срещнали се във вилата на д-р Кръстев. Поетът бил зашеметен от нея. Не криели отношенията си, но той не отварял дума за брак. Притеснени за репутацията на красавицата, македонските й роднини му поставят ultimatum: да се ожени за нея или ще има неприятности. Заради доброто име на Невена се разбират да направят форма-

лен годеж, той да застане за чужбина и историята ще бъде забравена. Но съдбата решава друго: с Невена се срещат на едно българско изложение в Прага и чувствата им избухват с нова сила. През 1900 г. се венчават, кумуват им А. Страшимиров и съпругата му. Семейството оцелява пет години, раждат им се две деца – Анна и Владимир, бъдещ астрофизик.

Весела го боготворяла! Безпомощна пред изключителния му чар и талант, цели 34 години тази жена вървяла по стъпките на поета, страдала, унижавала се, прощавайки всичките му любовни приключения. Срещат им се две деца за двамата момент, през 1905 г. Той току-що се е развел с Невена, а тя преживявала мъката след смъртта на мъжа си. Изживяват неповторима любов.

Весела Панайотова

Установяват се в дома й, изпълнен с портретите му. Весела дори решава да му издигне паметник в двора. Стига дотам, че разпродава голяма част от имуществото си, за да го поддържа финансово. С парите й 54-годишният поет заминава за Прага, където среща с 24 години по-младата Номи Молнар, с която през 1938 г. пристигат в София и се женят. Беззащитно влюбената Весела толкова искала да го види щастлив, че дори дала пари за сватбата му. Но младоженецът я пропъдил от тържеството. Макар и оскърбена, Весела му оставя явна. И след смъртта му. С последните си пари тя издава част от ръкописите му.

И все пак – Номи. Кирил Христов заболява от рак на белите дроб, но успял да подреди Антология, с която смятал, че трябва да остане в българската литература.

„Да си замина аз през есен ясна, да бъде слънчев сетиня, да ми ден! и с късавият ми залез да угасна“ – пожелава си поетът в едно свое стихотворение. Съдбата го чула: той издъхнал в ръцете на Номи в хубав есенен ден, на 7 ноември 1944 г.

Мария Рашкова

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“:
Деляна Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didad@abv.bg
Диана Рамналиева: 0882 98 70 14, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg
Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолета Петкова: 5 74 55